

ALAPTÖRVÉNY – ÖSTERVEZET

*Szájer József által készített Alaptörvény-tervezet.
Korábban nyilvánosságra nem hozott szöveg, Brüsszel,
2011. február*

MAGYARORSZÁG Alkotmánya **„ISTEN, ÁLDD MEG A MAGYART”**

Nemzeti Hitvallás

MI, A MAGYAR NEMZET TAGJAI, felelősséggel minden magyarért egy új évezred kezdetén:

Büszkék vagyunk Szent István királyunk ezer évvel ezelőtti államalapítására, amely hazánkat a keresztény Európa részévé tette.

Fejet hajtunk országunk megmaradásán munkálkodó őseink emléke előtt.

Büszkeséggel tölt el bennünket népünk sok évszázados küzdelme a szabadságért, hazánk függetlenségéért, világra szóló hatású 1848-as és 1956-os forradalmaink dicsősége.

Nagyra tartjuk országunk közös vallási hagyományát és elismerjük a kereszténység nemzetmegtartó szerepét.

Ígérjük, hogy fenntartjuk az elmúlt évszázad viharaiiban több részre szakadt nemzetünk szellemi és kulturális egységét.

Vállaljuk, hogy gazdag örökségünket a magyar kultúrát, egyedülállóan szép nyelvünket, a Kárpát-medence ember alkotta és természeti értékeit, annak sokszínűségét ápoljuk és megőrizzük, hogy épen adhassuk tovább gyermekeinknek és unokáinknak.

Felelősséget viselünk utódaink jövőjéért, anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink fenntartásáért, véget kívánunk vetni annak, hogy a korábbi nemzedékek rendre felélik az utánuk jövők létfeltételeit.

Tiszteljük más nemzetek szabadságát és kultúráját, és ugyanezt a tiszteletet várjuk el másoktól, együttműködésre törekszünk szomszédainkkal.

Büszkén valljuk, hogy a magyar nyitott befogadó nemzet, az országunkban élő nemzetiségeket a magyar nemzet részének tekintjük, mert „gyöngye és törekeny az egynyelvű és egy erkölcsű ország”.

Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság, azt mindenki köteles tiszteletben tartani.

Hisszük, hogy az egyén szabadsága csak másokkal együttműködve bontakozhat ki, és valljuk, hogy emberi együttélésünk szilárd alapja a család, a közösség és a nemzet.

Büszkén hirdetjük a polgárok jogegyenlőségét, fejet hajtunk az új magyar polgári szabadság megteremtői Széchenyi, Kossuth, Batthyány, Deák és Petőfi előtt.

Biztosan tudjuk, hogy a közösség együttélésének és minden ember becsületének alapja az értékteremtő munka, az emberi találékonyság, támogatjuk a vállalkozás szabadságát, és valljuk az elesettek, a szegények segítésének parancsát.

Kinyilvánítjuk, hogy az állam kötelessége a rend, a szabadság és az igazságosság feltételeinek biztosítása.

Hisszük, hogy valódi népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait és biztosítja jogaikat, ügyeit a nyilvánosság előtt láthatóan, méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.

Azt szeretnénk, hogy a huszadik század emberellenes nemzetiszocialista és kommunista rendszerei által okozott sebek mielőbb begyógyuljanak és a magyarság megújult reménnyel vághasson neki az új évezrednek.

Örülünk, hogy valóra vált elődeink nagy álma és Magyarország teljes jogú tagjává vált az európai nemzetek új intézményes együttműködésének, és arra törekszünk, hogy ezt a páratlan történelmi kísérletet úgy alakítsuk, hogy az minden magyar és minden európai polgár érdekét szolgálhassa.

Tiszteletben tartjuk a világon egyedülálló magyar történelmi alkotmányunk vívmányait, ezért tiszteljük az Aranybullát mint a szabadság és a Szent Koronát mint az önálló magyar állam megtestesítőjét.

Kinyilvánítjuk, hogy nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmány jogfolytonosságát, mert az általa alapított rendszer nem volt demokratikus és nem volt szabad, ezért kimondjuk annak közjogi érvénytelenségét.

Hazánk új demokráciáját és alkotmányos rendjét 1990. május másodikától, az első szabadon választott népképviselői megalakulásától számítjuk.

Egyetértünk az első szabad Országgyűlés képviselőivel, akik első határozatukat 1956-ról hozták, hogy mai szabadságunk és demokráciánk nagy huszadik századi forradalmunkból sarjadt ki.

Kifejezzük tiszteletünket a rendszerváltoztatás alkotmányozó törekvései, és az Alkotmánybíróság munkája iránt, hogy a mai magyar

demokrácia, jogállam és alkotmányosság alapjait lerakták, tevékenységük a jövőben is iránymutatásként szolgálhat.

Egyetértünk abban, hogy az Alkotmány Magyarország legfontosabb dokumentuma, jogrendünk alapja, nemcsak jogszabály, hanem olyan élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk, hogy Alkotmányunk szerződés a múlt, a jelen és a jövő magyarjainak nemzedékei között.

Bízunk egy sikeres Magyarorszáiban, és valljuk, hogy közös cselekvéssel a magyarság előtt álló feladatok elvégezhetők és az ország mihamarabb megújulhat.

Biztosak vagyunk abban, hogy hazánk, Magyarország polgárai készen állnak arra, hogy országunk rendjét végre a nemzet együttműködésére alapítsuk.

A 2010. április 25-én megválasztott Országgyűlés – az állampolgárokkal folytatott nemzeti konzultáció után – Magyarország első demokratikus és egységes írott Alkotmányát az alábbiak szerint állapítja meg:

Fundamentumok

I. Cikk

HAZÁNK neve Magyarország.

II. Cikk

Magyarország független, demokratikus jogállam.

A magyar állam a Krisztus utáni 1000. évben létrejött nemzeti közösség, szabad polgárok egyesülése közös ügyeink intézésére. Magyarország alkotmányos állami folytonosságát a Szent Korona fejezi ki.

Magyarország köztársaság, élén a nemzet egységét kifejező elnökkel.

A hatalom forrása a nép.

A nép hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja.

III. Cikk

A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.

Senkinek a tevékenysége nem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetve kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és köteles fellépni.

IV. Cikk

Magyarország az egységes magyar nemzet eszméjétől vezérelve felelősséget visel a határain túl élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, előmozdítja egymással és Magyarországgal való együttműködésüket.

V. Cikk

Magyarország az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.

Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – egyes, Alkotmányból eredő hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján önállóan is gyakorolhatja.

Az (1) bekezdés szerinti nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére adott felhatalmazáshoz az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

VI. Cikk

Magyarország fővárosa Budapest.

Az ország területe megyékre, városokra és községekre tagozódik. A városokban kerületek alakíthatók.

VII. Cikk

Mindenki felelős saját magáért, és köteles lehetőségeinek megfelelően az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.

VIII. Cikk

Születésével magyar állampolgár a magyar állampolgár gyermeke.

Magyarország védelmezi állampolgárait.

Senkit nem lehet születésével keletkezett vagy jogszerűen szerzett magyar állampolgárságától megfosztani.

Az állampolgárság részletes szabályait, illetőleg a magyar állampolgárság keletkezésének vagy megszerzésének más eseteit sarkalatos törvény határozza meg.

IX. Cikk

A hivatalos nyelv a magyar. Magyarország védi a magyar nyelvet, és tiszteli a hazai kisebbségek és más nemzetek nyelvét.

X. Cikk [kép a címerről és a zászlóról]

Magyarország címere hegyes talpú, hasított pajzs. Első mezeje vörössel és ezüsttel hétszer vágott. Második, vörös mezejében zöld

hármaskorona arany koronás kiemelkedő középső részén ezüst kettős kereszt. A pajzson a magyar Szent Korona nyugszik.

Magyarország zászlaja három, egyenlő szélességű piros, fehér és zöld színű vízszintes sávból áll.

Magyarország himnusza Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye, Erkel Ferenc zenéjével. [kotta szöveggel, ha lehet, eredeti]

XI. Cikk

Magyarország nemzeti ünnepe

március 15. napja, az 1848–49. évi forradalom és szabadságharc emlékére,

augusztus 20. napja, az államalapítás és az államalapító Szent István király emlékére és

október 23. napja, az 1956. évi forradalom emlékére.

A hivatalos állami ünnep augusztus 20. napja.

Magyarország leghűségesebb városa Sopron.

Ünnepe december 14., a hűség napja, az 1921. évi népszavazás emlékére.

XII. Cikk

Magyarország gazdasága az értékteremtő munkára és a vállalkozás szabadságára alapszik.

A magyar állam biztosítja a tisztességes, kölcsönös együttműködésen alapuló gazdasági versenyt, fellép az erőfölénnyel szemben és védi a fogyasztók jogait.

Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elve szerint működik.

XIII. Cikk

Magyarország védi a házasság intézményét és a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját. Magyarország támogatja a gyermekvállalást és állami eszközökkel segíti a népesség gyarapodását.

XIV. Cikk

Magyarország védi és fenntartja a természeti környezetet.

A természeti erőforrások, különösen a termőföld és az ivóvízkészlet, a biológiai sokféleség, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. A jövő nemzedékek érdekeinek védelmére törvény biztosi tisztséget hozhat létre.

XV. Cikk

Magyarország a béke és biztonság megteremtése és fenntartása, valamint az emberiség fenntartható fejlődése érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával.

Magyarország a nemzetközi jogi kötelezettségeinek jóhiszemű teljesítése érdekében biztosítja a vállalt nemzetközi köteleességek és a magyar jog összhangját.

Magyarország elismeri a nemzetközi jog alapelveit. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

XVI. Cikk

Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alkotmányban megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Sarkalatos törvény a helyi jelentőségű és a minősített időszaki jogrendben megalkotott jogszabály kihirdetésének szabályait eltérően is megállapíthatja.

A sarkalatos törvény olyan törvény, amelynek elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

A jogalkotás részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

XVII. Cikk

Az Alkotmány Magyarország jogrendszerének alapja.

Az Alkotmány és a jogszabályok mindenre kötelezőek.

Az Alkotmány rendelkezéseit azok céljával, a Nemzeti Hitvallással, az ezeréves magyar történelmi alkotmányunk ma is érvényes vívmányaival, a jogtudomány eredményeivel összhangban kell értelmezni.

XVIII. Cikk

Az Alkotmány elfogadására vagy az Alkotmány módosítására irányuló javaslat elfogadásához az szükséges, hogy azt az országgyűlési képviselők legalább kétharmada két alkalommal változatlan szöveggel támogassa. A két szavazás között legalább kilencven napnak el kell telnie.

Szabadság és felelősség

A. Cikk

AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainak tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelezettsége.

Magyarország elismeri az ember egyéni és a közösségek együttes jogait.

Az alapvető jogokra vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog kizárólag más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges

mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

Magyarország törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítja azon alapvető jogokat, amelyek természetüknél fogva törvény alapján létrehozott jogalanyokra is alkalmazhatóak.

Törvény alapvető állampolgári jog gyakorlását magyar állampolgársággal nem rendelkező személynek is biztosíthatja.

A. Cikk

Minden embernek joga van az élethez, valamint az emberi méltósághoz.

A magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

Az emberi méltóság sérthetetlen.

B. Cikk

Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani. Tilos az emberkereskedelem.

Tilos emberen szabad és tájékoztatáson alapuló hozzájárulása nélkül orvosi vagy tudományos kísérletet végezni.

Tilos az emberi fajnemesítést célzó gyakorlat, az emberi test és az emberi testrészek haszonszerzési célú felhasználása, valamint az emberi egyedmásolás.

C. Cikk

Mindenkinek joga van a szabadságra és a személyi biztonságra, senkit sem lehet szabadságától másként, mint a törvényben meghatározott okokból és a törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani.

A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és őrizetbe vett személyt a lehető legrövidebb időn belül szabadon kell bocsátani, vagy bíróság elé kell állítani. A bíróság köteles az elé állított személyt meghallgatni és írásbeli indokolással ellátott határozatban szabadlábra helyezéséről vagy letartóztatásáról haladéktalanul dönteni.

Cs. Cikk

Mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnevét tiszteletben tartsák.

Mindenkinek joga van személyes adatainak védelméhez. A személyes adatok védelmét törvény külön biztosra, illetve hatóságra ruházhatja.

D. Cikk

Mindenkinek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságára. Ez a jog magában foglalja a vallás vagy más meg-

győződés szabad megválasztását vagy megváltoztatását, és azt a szabadságot, hogy vallását vagy más meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon, akár egyénileg, akár másokkal együttesen, nyilvánosan vagy a magánéletben kinyilvánítsa, vagy kinyilvánítását mellőzze, gyakorolja vagy tanítsa.

Magyarországon az állam az egyházaktól külön működik. Az állam közösségi célok és az alapvető jogok érvényesülése érdekében az egyházakkal együttműködik, velük rendszeres párbeszédet folytat.

Az egyházakra vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

E. Cikk

Mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.

Mindenkinek joga van szervezeteket létrehozni, illetve azokhoz csatlakozni. Politikai célt szolgáló fegyveres szervezet az egyesülési jog alapján nem hozható létre.

Szakszervezetek és más érdekképviseleti szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek.

Pártok az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek. A pártok közreműködnek a nép akaratának kialakításában és kinyilvánításában. A pártok közhatalmat közvetlenül nem gyakorolhatnak.

A közélet tisztasága érdekében a pártok működését, esetleges anyagi támogatását és gazdálkodását sarkalatos törvény szabályozza.

E. Cikk

Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

A véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem járhat mások emberi méltósághoz való jogának, a magyar nemzet, illetve nemzeti, etnikai, faji, vallási vagy más közösség méltóságának a sérelmével.

Tilos a nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek által elkövetett népirtás és más, emberiség elleni cselekmények nyilvános helyeslése, tagadása, kétségbe vonása, jelentéktelen színben való feltüntetése.

Magyarország elismeri és védi a sajtószabadságot.

Magyarország biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

A sajtószabadságra és a médiaszolgáltatások felügyeletére vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

F. Cikk

Magyarország védi a tudományos és művészeti élet szabadságát, a tanulás és a tanítás szabadságát.

Tudományos igazságok kérdésében dönteni, kutatások tudományos értékét megállapítani kizárólag a tudomány művelői jogosultak.

Magyarország védi a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Művészeti Akadémia és a felsőoktatási intézmények tudományos szabadságát, valamint – törvény keretei között – szervezeti önállóságát.

G. Cikk

Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.

Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező általános iskolával, a mindenki számára hozzáférhető középfokú és képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők anyagi támogatásával biztosítja.

Gy. Cikk

Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz.

H. Cikk

Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

I. Cikk

Magyar állampolgárt Magyarország területéről nem lehet kiutasítani és külföldről bármikor hazatérhet. Magyarország területén tartózkodó külföldit csak törvényes határozat alapján lehet kiutasítani.

Senki nem utasítható ki olyan államba, vagy adható ki olyan államnak, ahol az a veszély fenyegeti, hogy halálra ítélik, kínozzák vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá.

Magyarország – ha sem származási országuk, sem más ország a védelmet nem biztosítja – menedékjogot biztosít azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiket hazájukban, illetve a szokásos tartózkodási helyük szerinti országban faji, nemzeti hovatartozásuk, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozásuk, vallási, illetve politikai meggyőződésük miatt üldöznek vagy üldöztetéstől való félelmük megalapozott.

Í. Cikk

A törvény előtt mindenki egyenlő.

Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

A nők és a férfiak egyenjogúak.

Magyarország a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti.

J. Cikk

Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemre és gondoskodásra.

A szülőknek joguk van arra, hogy a gyermeküknek adandó nevelést megválasszák.

Magyarország külön intézkedésekkel védi a nőket, az időseket és a fogyatékosokkal élőket. Magyarország védi a siketek és némák magyar jelnyelvét mint a magyar kultúra részét, annak fejlesztését és terjesztését elősegíti.

K. Cikk

Minden munkavállalónak és a munkavállalók képviselőinek joga van törvényben meghatározottak szerint a megfelelő szintű és kellő időben történő tájékoztatáshoz, illetve egyeztetéshez.

Minden munkavállalónak és munkaadónak, valamint ezek szervezeteinek joga van ahhoz, hogy törvényben meghatározottak szerint tárgyalásokat folytasson, és annak eredményeképpen kollektív szerződéseket kössön, érdekei védelmében együttesen fellépjen, munkabeszüntetést tartson.

Mindenkinek joga van az ingyenes munkaközvetítői szolgáltatások igénybevételéhez.

Minden munkavállalónak joga van törvényben meghatározottak szerint az önkényes elbocsátással szembeni védelemhez.

Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

Minden munkavállalónak joga van a munkaidő tartamának törvényben meghatározott korlátozásához, a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

Magyarország törekszik arra, hogy megteremtse annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni kíván dolgozhasson.

L. Cikk

Gyermekek foglalkoztatása – testi, szellemi és erkölcsi fejlődésüket nem veszélyeztető, törvényben meghatározott esetek kivételével – tilos.

Magyarország külön intézkedésekkel biztosítja a fiatalok és a szülők munkahelyi védelmét.

M. Cikk

Minden magyar állampolgárnak joga van a szociális biztonsághoz, anyaság, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak.

Magyarország az ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás útján, valamint a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

Magyarország az ellátásra jogosultakról és más rászorulókról szociális intézkedésekkel gondoskodik. Törvény a szociális juttatás jellegét és mértékét a szociális juttatást igénybe vevő személy közösség számára hasznos tevékenységéhez kapcsolhatja.

Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló állami nyugdíjrendszer fenntartásával és az öngondoskodáson alapuló, önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő.

N. Cikk

Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

E jog érvényesülését Magyarország a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás, a sportolás és rendszeres testedzés, valamint az épített és természetes környezet védelmének biztosításával segíti elő.

Ny. Cikk

Magyarország biztosítja a közüzemi szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

O. Cikk

Az állam törekszik a mindenki számára biztosított, emberhez méltó lakhatás feltételeinek megteremtésére.

Ó. Cikk

Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van arra, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen. Sarkalatos törvény a választójog gyakorlását magyarországi lakóhelyhez, a választhatóságot további feltételekhez kötheti.

Sarkalatos törvény lehetővé teheti, hogy kiskorú magyar állampolgár nevében szülője vagy gondviselője szavazzon, családunként legfeljebb egy esetben.

Nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése miatt a bíróság a választójogból kizárt. Nem rendelkezik választójoggal az, akit belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt.

Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.

Minden magyar állampolgárnak joga van arra, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen. Törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.

Ö. Cikk

Mindenkinek joga van arra, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.

Ez a jog magában foglalja az igazgatási szerveknek azt a kötelezettségét, hogy döntéseiket indokolják.

Mindenkinek joga van arra, hogy az állam törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során jogellenesen okozott kárt megtérítse.

Ő. Cikk

Mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

Az állam működésének hatékonysága, a közszolgáltatások színvonalának emelése, a közügyek jobb átláthatósága és a polgárok esélyegyenlősége érdekében törekszik az új technológiai megoldások alkalmazására.

P. Cikk

Mindenkinek joga van egyedül vagy másokkal együtt írásban kérelmet, panaszt vagy javaslatot terjeszteni bármely közhatalmat gyakorló szervhez.

Q. Cikk

Mindenkinek joga van az alapvető jogok biztosához fordulni.

R. Cikk

Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és a tartózkodási hely szabad megválasztásához.

Minden magyar állampolgárnak joga van arra, hogy külföldi tartózkodásának ideje alatt Magyarország védelmét élvezze.

S. Cikk

Mindenkinek joga van arra, hogy jogorvoslással éljen az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Mindenkinek joga van arra, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

Senki nem nyilvánítható bűnösnek és sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.

Senki nem vonható büntetőeljárás alá vagy ítéltető el olyan bűncselekményért, amely miatt Magyarországon vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más államban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.

Sz. Cikk

A nemzeti és etnikai kisebbségek részesei a nép hatalmának, államalkotó tényezők. Minden nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van kisebbségi önazonossága szabad megvallására. A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van anyanyelvük használatához és a névhasználathoz anyanyelvükön, illetve önállóan vagy együttesen joguk van saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.

A nemzeti és etnikai kisebbségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

A nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozó személyek, csoportok, illetve önkormányzataik kollektív vagy egyéni jogaik sérelme esetén a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok biztosához fordulhatnak. A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól, önkormányzatáról és a nemzeti és etnikai jogok biztosáról törvény rendelkezik.

T. Cikk

Minden ember és törvény alapján létrehozott jogalany teherbíró képességének megfelelően hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.

A közös szükségletek fedezéséhez való hozzájárulás mértékét a gyermeket nevelők esetében a gyermeknevelés kiadásainak figyelembevételével kell megállapítani.

Ty. Cikk

Minden magyar állampolgár köteles a haza védelmére.

Magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgár férfi – rendkívüli állapot idején vagy ha arról megelőző védelmi helyzet idején az Országgyűlés a jelen lévő képviselők kétharmadának szavazatával határoz, sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – katonai szolgálatot teljesít. Akinek a lelkiismereti meggyőződésével a katonai szolgálat teljesítése összeegyeztethetetlen, polgári szolgálatot teljesít.

Magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – rendkívüli állapot idejére honvédelmi munkakötelezettség írható elő.

Magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében polgári védelmi kötelezettség írható elő.

Minden ember és törvény alapján létrehozott jogalany – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére kötelezhető.

U. Cikk

A szülők vagy gondviselők kötelesek kiskorú gyermekük tanításáról gondoskodni.

Ú. Cikk

Mindenki felelős a természeti és épített környezetünk védelméért.

[az alkotmány végére az igennel szavazó képviselők nevei felsorolva, címek, rangok, párt és egyéb megjelölések nélkül]

„LEGYEN BÉKE, SZABADSÁG ÉS EGYETÉRTÉS.”

Külön törvény a hatályba léptetéséről.

(Az államszervezeti és a rendkívüli helyzetekről szóló rész külön dokumentum volt, amely itt nem szerepel.)